

**Promilleafgiftsfonden for frugtavlen
og gartneribruget**

**Årsregnskab
1. januar – 31. december 2024
CVR nr. 30 93 14 91**

Årsregnskabet for Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribruget omfatter årsregnskab med indtægter og udgifter, balance samt supplerende oplysninger. Årsregnskabet er baseret på tilskudsregnskaber fra modtagere af tilskud fra Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribruget.

Indholdsfortegnelse

	Side
Fondsoplysninger	3
Ledelsesberetning	4
Ledelsespåtegning	7
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	8
Anvendt regnskabspraksis	11
Resultatopgørelse	12
Noter til resultatopgørelsen	13
Balance pr. 31.12.2024	14
Supplerende oplysning	15
Opgørelse over de seneste 5 år	17
Noter til supplerende oplysninger	18

Fondsoplysninger

Navn

Promilleafgiftsfonden for frugtavlen og gartneribruget
Axelborg
Vesterbrogade 4A, 4.
1620 København V
Hjemstedskommune: København
CVR nr. 30 93 14 91

Telefon: 33 39 40 00
Mail: info@prmfond.dk

Bestyrelse

Søren Flink Madsen, formand
Merete Edelenbos, næstformand
Axel Månsson
Anja Andrup
Søren Olesen
Bodil Clara Johansen
Jesper Mazanti Aaslyng
Bo Egelund
Rune-Christoffer Dragsdahl
Jens Christian Hansen
Søren Iversen

Administrator

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A
Vesterbrogade 4A, 4.
1620 København V

Revision

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr.: 33 96 35 56.
Tværkajen 5
5000 Odense C
www.deloitte.dk

Ledelsesberetning

Om fonden

Fondens formål er at styrke frugtavlens og gartneribrugets udvikling.

Fonden er reguleret i henhold til lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for landbruget m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020 (landbrugsstøtteleven).

Fonden ledes af en bestyrelse, som består af seks repræsentanter for landbruget og fem repræsentanter for offentlige interesser. Repræsentanterne for erhvervet udpeges af fødevareministeren efter forudgående udtalelse i enighed fra Landbrug & Fødevarer, Økologisk Landsforening og Dansk Gartneri. Repræsentanterne for offentlige interesser udpeges af ministeren efter fælles udtalelse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Forbrugerrådet Tænk og Danmarks Frie Forskningsfond.

Fonden kan i henhold til landbrugsstøtteleven finansiere foranstaltninger inden for følgende hovedformål: Afsætningsfremme, forskning og forsøg, produktudvikling, rådgivning, uddannelse, sygdomsforebyggelse, sygdomsbekæmpelse, dyrevelfærd, kontrol, medfinansiering af initiativer under EU-programmer samt øvrige foranstaltninger, som ministeren godkender.

Det er bestyrelsen, der fastlægger fondens strategi og med udgangspunkt heri vurderer, hvilke projekter der skal modtage støtte. Bestyrelsesmedlemmer udpeges for en fireårig periode, siddende bestyrelse er udpeget for perioden 2024-2028.

Til finansiering af fondens aktiviteter modtager fonden en andel af statens pesticidafgiftsprovenu i henhold til gældende lovgivning. De overførte midler betegnes som promillemidler. Derudover kan fonden modtage andre midler, som fødevareministeren giver tilladelse til.

Fonden har indgået aftale med Landbrug & Fødevarer om at forestå fondens daglige, administrative ledelse. Det omfatter de praktiske aspekter af fondens drift, samt sikring af en forvaltning i henhold til gældende lovgivning.

Årets aktiviteter

Der er i 2024 afholdt tre bestyrelsesmøder.

Den 16. maj blev årets første bestyrelsesmøde afholdt, hvor de centrale punkter på dagsordenen var fondens regnskab 2023, herunder effektiviseringsrapporten 2023 samt forberedelse af kommende ansøgningsrunde.

Årets andet møde blev afholdt d. 7. juni, hvor der var drøftelse af timesatser, intern/ekstern løn og overhead var på dagsordenen.

Den 27. september, behandlede bestyrelsen ansøgninger vedrørende tilskud i 2025.

Fondens strategi for 2022–2025

Med udgangspunkt i fondens formål har bestyrelsen fastlagt en fireårig strategi for 2022 – 2025. Strategien består af strategiske målsætninger, indsatsområder, tildelingskriterier og effektmål. Det er besluttet, at bestyrelsen forud for de årlige ansøgningsrunder tager stilling til, om der er behov for justeringer.

Fondens budget for 2024

Ansøgningsrunden for tilskud i 2024 blev gennemført i oktober 2023, med ansøgningsfrist 1. september 2023.

Bestyrelsen bevilgede tilskud til gennemførelse af 20 projekter for sammenlagt 7.581 t.kr. Med samlede budgetterede udgifter på 7.681 t.kr. blev der budgetteret med en overførsel til 2025 på 19 t.kr.

På baggrund af bestyrelsens beslutninger blev der udarbejdet et basisbudget for 2024, som blev sendt til Landbrugsstyrelsen med henblik på godkendelse. Landbrugsstyrelsen meddelte den 18. december 2023, at basisbudgettet var godkendt.

Årsregnskabet for 2024

Fondens årsregnskab for perioden 1. januar – 31. december 2024 er udarbejdet efter reglerne i bekendtgørelse nr. 2198 af 26. november 2021 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet.

Regnskabet viser en overførsel fra 2023 på 754 t.kr. Derudover viser regnskabet en overførsel af promillemidler fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsen på i alt 7.200 t.kr. Der har været renteindtægter (inkl. gebyrer) på 135 t.kr. som følge af fondens indestående i banken. De samlede indtægter blev således 8.089 t.kr. mod budgetteret 7.700 t.kr.

Fondens samlede tilskud i 2024 udgør 6.605 t.kr. I forhold til de samlede budgetterede bevillinger på 7.581 t.kr. er der tale om en reducere på 976 t.kr. Det skyldes, at nogle af tilskudsmodtagerne ikke fuldt ud har anvendt de bevilgede tilskud, og der er foretaget en projektførlængelse af fire projekter til 2025. Udgifter til administration i form af revisionsudgifter udgør 45 t.kr., som omfatter både revision af fondens årsregnskab og egenkontrolrapport. Desuden er der udgifter til effektiviseringsrapport på 8 t.kr.

Fondens samlede udgifter udgør dermed 6.690 t.kr., hvilket giver en overførsel på 1.399 t.kr. til 2025, svarende til 21 pct. af årets udgifter. Fratrasket de allerede disponerede midler til projektførlængelser, giver dette en overførsel til 2025 på 901 t.kr. svarende til 13 pct. af de samlede udgifter i 2024.

Fondens anvendelse af midlerne i 2024

Fonden har i 2024 ydet tilskud til 20 projekter inden for landbrugsstøttelovens hovedformål: Forskning og forsøg, Rådgivning samt Medfinansiering af initiativer under EU-programmer.

Dansk Gartneri

Det samlede tilskud udgør 3.561 t.kr. fordelt på 8 projekter. I forhold til den samlede bevilling på 4.331 t.kr. er der tale om et mindre forbrug på 770 t.kr. Det skyldes at nogen projekter ikke fuldt ud har anvendt de bevilgede tilskud. Derudover er der et projekt der i sin helhed er projektførlængt fra 2024 til 2025.

HortiAdvice:

Det samlede tilskud udgør 2.567 t.kr. fordelt på 10 projekter. I forhold til den samlede bevilling på 2.750 t.kr., er der tale om et mindre forbrug på 183 t.kr., grundet at enkelte projekter ikke fuldt ud har anvendt de bevilgede tilskud. Derudover er der et projekt hvor de har valgt at opgive sig tilsagnet.

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Det samlede tilskud udgør 302 t.kr. til et projekter. I forhold til den samlede bevilling på 325 t.kr., er der tale om et mindre forbrug på 23 t.kr., som skyldes at projektet ikke fuldt ud har anvendt det bevilgede tilskud.

Københavns Universitet

Det samlede tilskud udgør 175 t.kr. til et projekter, som stemmer overens med den samlede bevilling på 175 t.kr.

De støttede projekter er fagligt omtalt i noterne til de supplerende oplysninger.

Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke efter balancedagen indtrådt begivenheder, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Årlig status for aktiviteter og resultater af årets støttede projekter

Fonden skal i henhold til administrationsbekendtgørelsen give en årlig status for aktiviteter og resultater af årets støttede projekter. I afsnittene overfor er der redegjort for antal bevilgede og gennemførte projekter samt den overordnede økonomi for de gennemførte projekter, herunder fordelingen på tilskudsmodtagere. I dette afsnit gives en overordnet status for årets støttede projekter.

Projekterne har udarbejdet en skriftlig afrapportering, hvor de har redegjort for, om projekterne har opnået de forventede leverancer og de forventede effekter, samt beskrevet projektets resultater, og hvornår resultaterne forventes at blive implementeret.

Størstedelen af projektlederne vurderer, at de har opnået alle eller de fleste af de leverancer, som de forventede, da projektet blev igangsat. 41 pct. af projekterne vurderer, at de har nået alle leverancer, mens 55 pct. angiver at have nået de fleste leverancer. Et enkelt projekt vurderer, at cirka halvdelen af de forventede leverancer er blevet indfriet. Det er derfor bestyrelsens vurdering, at projekterne lever i høj grad op til de mål, der er sat, og som fonden har bevilget midler til.

Fonden har med udgangspunkt i fondens formål, som er at styrke frugtavlens og gartneribrugets udvikling, fastlagt en strategi for perioden 2022-2025. Fonden har valgt at fokusere på seks indsatsområder. Disse tager afsæt i de udviklingsmuligheder og udfordringer, som erhvervet står overfor. De understøtter fondens formål om at styrke gartnerisektorens udviklingsmuligheder og konkurrenceevne.

Projekterne fordeler sig på fire indsatsområder, jf. projektledernes vurdering. Størstedelen fordeler sig på 'Bæredygtighed'. Dernæst kommer 'Ny teknologi & nye produktionsmetoder' og 'Nye produkter & produktkvalitet' og 'Markedsføring og viden'.

I fondens strategi for 2022-2025 er der også opstillet en række effektindikatorer. Projektlederne er i deres faglige afrapportering blevet spurgt ind til, hvilke af fondens effektindikatorer de respektive projekter understøtter. For de generelle projekter angiver knap halvdelen (45 pct.) af projektledere, at deres respektive projekter understøtter fondens effektindikator om at minimere påvirkningen af det omgivende miljø ved at reducere anvendelsen af miljøfremmede stoffer i produktionen. Halvdelen (50 pct.) angiver, at deres projekter understøtter effektindikatoren om udvikling af arealet i frugt- og gartnerisektoren. To ud af fem (40 pct.) angiver, at projektet understøtter effektindikatoren om at opretholde minimale rester af sprøjtemidler i frugt og gartneriprodukter.

Der henvises til fondens effektiviseringsrapport for en nærmere gennemgang af projekternes afrapportering. Desuden er de støttede projekter omtalt i noterne til de supplerende oplysninger.

Fondens egenkontrol

Fonden skal i henhold til § 25 i administrationsbekendtgørelsen nr. 2198 af 26. november 2021 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet sørge for at der udføres egenkontrol, der sikrer, at tilskudsforvaltningen er i overensstemmelse med de forvaltningsmæssige regler og principper, som beskrevet i Finansministeriets vejledning om effektiv tilskudsforvaltning. Gældende vejledning er Moderniseringsstyrelsens Vejledning om effektiv tilskudsforvaltning af marts 2016.

Fondens egenkontrol er beskrevet i et egenkontrolprogram. I henhold til administrationsbekendtgørelsen er resultatet af den udførte egenkontrol blevet opsummeret i en rapport for kalenderåret 2024. Den revisorattesterede rapport skal i henhold til § 25, stk. 5 indsendes til Landbrugsstyrelsen sammen med årsregnskabet. I ledelsesberetningen til årsregnskabet skal der redegøres for resultatet af den udførte egenkontrol.

Det er i fondens egenkontrolrapport konkluderet, at fondens tilskudsforvaltning i 2024 i al væsentlighed har levet op til de forvaltningsretlige regler og principper som beskrevet i Finansministeriets vejledning om effektiv tilskudsforvaltning, samt landbrugsstøtteleven, administrationsbekendtgørelsen og øvrig lovgivning.

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og administrator har dags dato behandlet og godkendt årsregnskab for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2024 for Promilleafgiftsfonden for frugtavlen og gartneribruget.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet, jf. nr. 2198 af 26. november 2021.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2024 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2024.

Det er vores opfattelse, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Ledelsesberetningen indeholder endvidere efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold beretningen vedrører.

Årsregnskabet godkendes hermed.

København, den 22. maj 2025

Administrator

Camilla Errebo

Bestyrelse

Søren Flink Madsen, formand	Merete Edelenbos, næstformand	
Axel Månsson	Søren Olesen	Bodil Clara Johansen
Jens Christian Hansen	Jesper Mazanti Aaslyng	Bo Egelund
Søren Iversen	Anja Andrup	Rune-Christoffer Dragsdahl

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til bestyrelsen for Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartnerbruget

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartnerbruget for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2024, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter bekendtgørelse nr. 2198 af 26. november 2021 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2024 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2024 i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 2198 af 26. november 2021 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 2198 af 26. november 2021 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af fonden i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisors etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Fonden har som sammenligningstal til indtægter og udgifter samt noter og supplerende oplysninger medtaget godkendte budgetter. Budgetterne har, som det fremgår af årsregnskabet, ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 2198 af 26. november 2021 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere fondens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere fonden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 2198 af 26. november 2021 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller

samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 2198 af 26. november 2021 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af fondens interne kontrol,
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om fondens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at fonden ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til bekendtgørelse nr. 2198 af 26. november 2021 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdets regler.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse nr. 2198 af 26. november 2021 om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved driften af fonden og forvaltningen af de midler, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. Dette indebærer, at vi vurderer risikoen for, at der er væsentlige regelbrud i de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, eller væsentlige forvaltningsmangler i de systemer og processer, som ledelsen har etableret. På grundlag af risikovurderingen fastlægger vi de afgrænsede emner, som vi skal udføre juridisk-kritisk revision eller forvaltningsrevision af.

Ved en juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed, om de dispositioner, der er omfattet af det udvalgte emne, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved en forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de systemer, processer eller dispositioner, der er omfattet af det udvalgte emne, understøtter skyldige økonomiske hensyn ved driften af fonden og forvaltningen af de midler, der er omfattet af årsregnskabet.

Vores revision af hvert udvalgt emne tager sigte på at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis som grundlag for en konklusion med høj grad af sikkerhed om det pågældende emne. Ved en revision kan der ikke opnås fuldstændig sikkerhed for at opdage alle regelbrud eller forvaltningsmangler. Da vi alene har udført juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af de udvalgte emner, kan vi ikke udtale os med sikkerhed om, at der ikke kan være væsentlige regelbrud eller væsentlige forvaltningsmangler på områder, der falder uden for de udvalgte emner.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Odense, 22. maj 2025

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr.: 33 96 35 56

Heino Hyllested Tholsgaard
Statsautoriseret revisor

MNE-nr.: mne34511

Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om administration og revision af promille - og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet, jf. nr. 2198 af 26. november 2021.

Årsregnskabet er opdelt i indtægter, udgifter og balance. Under indtægter og udgifter er vist senest godkendte budget for 2024 og regnskabet for 2024 med angivelse af indtægter og udgifter fordelt på tilskudsmodtagerens aktiviteter.

Regnskabet er opstillet i Landbrugsstyrelsens skabelon herfor.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Resultatopgørelsen

Indtægter

Promillemidler indregnes for den periode de vedrører.

Udgifter

Bevilgede tilskud er udgiftsført i henhold til indkomne tilskudsregnskaber udarbejdet i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. indenfor jordbrugsområdet, jf. nr. 2198 af 26. november 2021.

Omkostninger fondsadministration

Omkostninger fondsadministration omfatter omkostninger i henhold til administrationsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, og omfatter udgifter til revision, effektivurdering og bestyrelses honorar.

Renter

Renter omfatter renteindtægter af indestående i pengeinstitut.

Balancen

Likvider

Likvide beholdninger omfatter almindelige bankindeståender.

Skyldige tilskud

Skyldige tilskud vedrører den andel af tilskudsmodtagers anvendte tilskud, som endnu ikke er udbetalt.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Promilleafgiftsfonden for frugtavlen og gartneribruget - Regnskab 2024

Beløb i 1000 kr.	Budget 2024	Regnskab 2024	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B-A)/A
Note	B	B	C	D

INDTÆGTER:

1 Overført fra forrige år	500	754		51%
2 Produktionsafgifter	0	0		-
3 Promillemidler	7.200	7.200		0%
4 Særbevilling og anden indtægt	0	0		-
5 Renter	0	135		-
I. Indtægter i alt	7.700	8.089		5%

UDGIFTER:

Samlede tilskud fordelt på formål

Afsætningsfremme i alt	0	0	0%	-
Forskning og forsøg i alt	500	477	7%	-5%
Produktudvikling i alt	0	0	0%	-
Rådgivning i alt	6.661	5.859	88%	-12%
Uddannelse i alt	0	0	0%	-
12 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	0%	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	0%	-
Dyrevelfærd i alt	0	0	0%	-
Kontrol i alt	0	0	0%	-
6 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	0%	-
Medfinansiering af initiativer under EU-progra	420	269	6%	-36%
II. Udgifter til formål i alt	7.581	6.605	100%	-13%

7 Fondsadministration

8 Fondsadministration - Særpuljer	0	0		-
Revision	40	45		11%
Advokatbistand	0	0		-
11 Effektvurdering	25	8		-70%
Ekstern projektvurdering	0	0		-
9 Bestyrelses honorar/befordringsgodtgørelse	35	33		-6%
10 Tab på debitorer	0	0		-

III. Administration i alt	100	85		-15%
----------------------------------	------------	-----------	--	-------------

IV. Udgifter i alt	7.681	6.690		
---------------------------	--------------	--------------	--	--

Overførsel til næste år

Overførsel til næste år i pct. af årets udgift

	19	1.399		
	0	21		
13 Heraf udisponerede midler	0	901		
		13		

12 Supplerende oplysninger:

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

Dansk Gartneri	4.331	3.561	57%	-18%
HortiAdvice	2.750	2.567	36%	-7%
Innovationscenter for Økologisk Landbrug	325	302	4%	-7%
Københavns Universitet	175	175	2%	0%

V. I alt	7.581	6.605	100%	-13%
-----------------	--------------	--------------	-------------	-------------

Promilleafgiftsfonden for frugtavlen og gartneribruget - Regnskab 2024

Beløb i 1.000 kr.	Regnskab 2023
VI. Balance pr. 31/12 - 2024	
Aktiver i alt	4.711
Likvide midler: Indestående i bank	4.711
Passiver i alt	4.711
Kreditorer:	
Revision	44
Rambøll	8
Øvrige kreditorer	6
Skyldige tilskud i alt:	3.255
Dansk Gartneri	2.270
HortiAdvice	508
Innovationscenter for Økologisk Landbrug	302
Københavns Universitet	175
Disponible midler:	
Overført fra forrige år	754
Årets resultat	<u>645</u>
Overførsel til næste år	1.399

Promilleafgiftsfonden for frugtavlen og gartneribruget

Noter til regnskab 2024

Budget 2024 er fondens seneste indsendte og godkendte budget.

Note 1. Overført fra forrige år

Der er overført 754 t.kr. jf. fondens regnskab 2023.

Note 2. Produktionsafgifter

Fonden opkræver ikke produktionsafgifter.

Note 3. Promillemidler

Der er indtægter i promillemidler på 7,2 mio. kr., jf. §24.24.51 i finansloven for 2024.

Note 4. Særbevilling og anden indtægt

Ikke relevant

Note 5. Renter

Der har været positiv rente af indestående i banken.

Note 6. Særlige foranstaltninger

Ikke relevant

Note 7. Fondsadministration

Opgaverne vedrørende fondens sekretariat og generelle administration varetages af Landbrug & Fødevarer. Omkostningerne udgør ca. 250 t. kr., som er finansieret af Dansk Gartneri. Udgifter til generel fondsadministration er ikke finansieret af fondsmidler.

Note 8. Fondsadministration - Særpuljer

Ikke relevant

Note 9. Bestyrelseshonorar/ befordringsgodtgørelse

Honorar til bestyrelsesformanden udgør 33 t.kr.

Note 10. Tab på debitorer

Ikke relevant

Note 11. Heraf udisponerede midler

Overførsel til næste år fratrukket tre projekter, som er forlænget til 2024.

Note 12. Supplerende oplysninger

Ikke relevant.

Note 13. Effektvurdering

Anvendt til effektvurdering af samtlige projekter hos ekstern leverandør.

Note 14. Sygdomme

Ikke relevant

Promilleafgiftsfonden for frugtavlen og gartneribruget - regnskab 2024
Supplerende oplysninger

Note	Beløb i 1000 kr.	Budget 2024	Regnskab 2024	Specifikation af anvendt statsstøtterege
------	------------------	-------------	---------------	--

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Dansk Gartneri i alt	4.331	3.561	
Rådgivning			
1 Reduceret miljøbelastning ved produktion af gartneriafgrøder	1.481	1.266	§ 6
2 Ny miljøprofil i væksthuse	1.200	1.200	§ 6
3 Strategier til ESG udvikling i planteskoleerhvervet	550	371	§ 6
4 Implementering af Intelligent sprøjtejournal til potteplantegartnerier	350	350	§ 6
5 Optimal indføring af emballageregistrering for potter	250	173	§ 6
6 MPS og Producentinformation	100	100	§ 6
7 Strategier for ukrudtsbekæmpelse i planteskolekulturer	-	54	§ 6
8 Beregning, samkøring og kommunikation af CO2 fodaftryk for potteplanter	250	47	§ 6
- Foto genkendelse af vedplanter i planteskoler og juletræskulturer til mekanisk ukrudtsbekæmpelse	150	-	§ 6
Rådgivning i alt	4.331	3.561	
HortiAdvice i alt	2.750	2.567	
Rådgivning			
9 Udvikling af dansk kernefrugt ved internationalt samarbejde	669	669	§ 6
10 Gulerødder – alternativer til halmdækning	436	436	§ 6
11 Grøn omstilling af væksthushproduktionen	360	360	§ 6
12 Alternativ plantebeskyttelse i væksthushgrøntsager	280	262	§ 6
13 Gråskimmelvarslings – en mulighed for at reducere fungicidforbruget i jordbærproduktionen	250	240	§ 6
14 Ny teknologi til bekæmpelse af ukrudt i frilandshgrøntsager	190	190	§ 6
15 Netværk for klimaklog og bæredygtig væksthushproduktion	100	96	§ 6
16 PROSPER - Promote organic strawberry production under protected conditions in Denmark	45	45	§ 6
Rådgivning i alt	2.330	2.298	
Medfinansiering af initiativer under EU programmer			
17 CLOSECYCLE - Towards territorial biorefinery networks	191	191	Interreg
18 AgroBioConnect – Connections in the landscape, Role of landscape in agrosystem sustainability	78	78	ERA-net
- Bedre og mere præcis sprøjteknik øger effekten af biorationals	151	-	Interreg
Medfinansiering af initiativer under EU programmer i alt	420	269	
Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S i alt	325	302	
Forskning og forsøg			
19 Økologiske grøntsagsfrø skal fremtidssikres	325	302	§ 14
Forskning og forsøg i alt	325	302	
Københavns Universitet i alt	175	175	
Forskning og forsøg			
20 Udvikling af unikke, danske æblesorter	175	175	§ 14
Forskning og forsøg i alt	175	175	

Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribruget

Opgørelse over de seneste 5 regnskabsår

Beløb i 1000 kr.	Regnskab 2020	Regnskab 2021	Regnskab 2022	Regnskab 2023	Regnskab 2024
INDTÆGTER:					
Overført fra forrige år	191	336	1.691	2.213	754
Produktionsafgifter	0	0	0	0	0
Promillemidler	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200
Særbevilling og anden indtægt	6	649	0	0	0
Renter	-9	-22	-36	91	135
I. Indtægter i alt	7.388	8.163	8.855	9.504	8.089
UDGIFTER:					
Samlede tilskud fordelt på formål					
Afsætningsfremme i alt	435	1.658	0	0	0
Forskning og forsøg i alt	4.898	3.818	2.801	2.699	477
Produktudvikling i alt	296	192	0	0	0
Rådgivning i alt	326	300	3.460	5.651	5.859
Uddannelse i alt	0	0	0	101	0
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	0	0	0
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	0	0	0
Dyrevelfærd i alt	0	0	0	0	0
Kontrol i alt	0	0	0	0	0
Særlige foranstaltninger	0	0	0	0	0
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer	1.019	428	282	212	269
II. Udgifter til formål i alt	6.974	6.396	6.543	8.663	6.605
Fondsadministration					
Fondsadministration - Særpuljer	0	0	0	0	0
Revision	41	34	38	40	45
Advokatbistand	0	0	0	0	0
Effektvurdering	5	8	27	12	8
Ekstern projektvurdering	0	0	0	0	0
Bestyrelseshonorar/befordringsgodtg.	32	34	34	35	33
Tab på debitorer	0	0	0	0	0
III. Administration i alt	78	76	99	87	85
IV. Udgifter i alt	7.052	6.472	6.642	8.750	6.690
Overførsel til næste år	336	1.691	2.213	754	1.399
Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	5	26	33	9	21
Supplerende oplysninger:					
Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere					
Dansk Gartneri	546	1.802	1.678	1.748	3.561
HortiAdvice A/s	5.297	3.471	2.248	4.324	2.567
Innovationscenter for Økologisk Landl	0	0	1.098	892	302
Københavns Universitet	0	0	0	103	175
Århus Universitet	0	0	1.120	1.495	0
Jordbrugets Uddannelser	0	0	132	101	0
Teknologisk Institut	400	527	267	0	0
Food Denmark	0	404	0	0	0
Københavns Universitet	296	192	0	0	0
Landbrug & Fødevarer	435	0	0	0	0
V. I alt	6.974	6.396	6.543	8.663	6.605

Promilleafgiftsfonden for frugtavlen og gartneribruget

1. Reduceret miljøbelastning ved produktion af gartneriafgrøder

Tilskudsmodtager: Dansk Gartneri

Projektets formål:

At reducere miljøbelastning og pesticidrester i produktion af gartneriafgrøder. Reduktion af belastningen af miljø og bi-drag til et fortsat lavt indhold af pesticidrester i dansk frugt og grønt. Øge det økologiske areal samt IPM.

Projektets aktiviteter:

Der er ansøgt om godkendelse til Mindre Anvendelse for flere plantebeskyttelsesmidler til flere sektorer.

Der er ansøgt om forsøgstilladelser til afprøvning af lavrisiko-mider og basisstoffer. Derudover er der søgt om dispensationer til kritiske skadevoldere.

Der er afholdt møder med producenter af plantebeskyttelse til havebrug, hvor gartnerens behov for nye midler er fremført, samt indhentet viden om produkter i pipeline. Dette arbejde er koordineret med de andre nordiske lande.

Der har været regelmæssige møder med Miljøstyrelsen, Dialogforum/Departementet samt Minor Use Coordination Facility i EU-regi. Det har også været møde med Dansk Planteværn (Croplife Danmark).

Information om nye godkendelser er formidlet direkte til konsulenter og gartnere via nyhedsbreve.

2. Ny miljøprofil i væksthuse

Tilskudsmodtager: Dansk Gartneri

Projektets formål:

At udvikle væksthushartnerbranchen mod reelle miljøforbedringer og dermed også en stærkere miljøprofil.

Projektets aktiviteter:

Projektet er delt i 3 arbejdsplaner:

1) Miljørådgivning. Der er ansat en miljørådgiver i HortiAdvice, som har til opgave at rådgive gartnerierne for at få en bedre miljøprofil her og nu. Opgaven består i at hjælpe gartnerierne til en fremtidig miljømæssig ansvarlig væksthushartnerproduktion, hvor konsulenten hjælper gartnerierne med at implementere Gartnerivejledningen bedst muligt omkring væksthushusholdets indretning samt håndtering af spildevand og affald, herunder bidrage til en god, konstruktiv og løsningsorienteret dialog med miljømyndighederne.

2) Kontrol af kemiskabe. Alle gartnerier får mulighed for et "forsyn" af deres pesticidskabe. Reglerne omkring åbne og lukkede væksthuse gør det vanskeligt at holde styr på, hvilke pesticider der må anvendes i hvilke væksthuse og på hvilke betingelser. Forsynet tilbydes for at nedbringe antallet af både formelle og reelle overtrædelser ved Landbrugsstyrelsens kontroller samt øge bevidstheden om korrekt pesticidanvendelse i de enkelte gartnerier.

3) Pesticidovervågning i vandløb. Formålet er at dokumentere, om der er pesticidrester i vandløbene, som kan stamme fra gartneriernes drift, og skulle der være det, kan resultaterne anvendes i direkte rådgivning af en gruppe gartnerier i områder omkring det konkrete vandløb. Ved at synliggøre resultaterne om evt. udledning, kan gartnerierne hjælpes til at blive opmærksomme på konkrete forhold i deres drift, som ikke er hensigtsmæssige for miljøet.

3. Strategier til ESG udvikling i planteskoleerhvervet

Tilskudsmodtager: Dansk Gartneri

Projektets formål:

Projektets formål er undersøge ny og mere bæredygtig ukrudtsbekæmpelse, undersøge alternative løsninger mod skadedyr og sygdomme samt at undersøge muligheder som kan mindske ensidig gentagen arbejde så der bliver et bedre arbejdsmiljø

Projektets aktiviteter:

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab 2024

På Vintermødet i januar 2024 var der bl.a. tema om automatisering og ESG, vi havde bl.a. foredrag ved firmaet ESG4business og introduktion til og afprøvning af exoskelletter.

Der har været gennemført matrixforsøg med ukrudtsbekæmpelse med skånsomme herbicider i 6 forskellige kulturer med henblik på effektiv og skånsom ukrudtsbekæmpelse.

Der har været afholdt fagdage hhv. den 3. juli og den 30. oktober. Desuden var det muligt at deltage i maskindemonstration den 10. september ved Østbirk, hvor Feldklasse RUCABY viste hvad de kunne i frøbede med babyleaf spinat. Ikke kemisk ukrudtsbekæmpelse har stort fokus og i årets løb er der søgt inspiration i andre typer af rækkeafgrøder f.eks. grøntsager, frugt og fremavl af grønsagsfrø. Der er også søgt inspiration fra drivhusproduktion og deltog i temadagen om Robotter i gartneriet den 10. september 2024.

4. Implementering af Intelligent sprøjtejournal til potteplantegartnerier

Tilskudsmodtager: Dansk Gartneri

Projektets formål:

Det er formålet med nærværende projektet at forsætte med at implementerer den digitale sprøjtejournal hos flest mulige potteplantegartnerier, således at antallet af fejl både i sprøjtejournalerne, men også i den egentlige sprøjtebehandling af planterne kan nedbringes

Projektets aktiviteter:

AP1: Demonstration og implementering af intelligent sprøjtejournal samt opfølgning hos nuværende brugere.

Der har løbende været kontakt med gartnerier bl.a. på de afholdte handelsplader, i forbindelse med temadage og telefonisk. Der er blevet lavet demonstrationer af GreenLog i gartnerierne og GreenLog er efterfølgende blevet implementeret hos de gartnerier, der har været interesseret.

Der har løbende været kontakt til de nuværende brugere for at høre om GreenLog fungerer og om der er nogle ting, som kan gøre bedre. Gartnerier har været gode til at melde tilbage med ting, som kan forbedres så programmet bliver mere brugervenligt.

5. Optimal indføring af emballageregistrering for pletter

Tilskudsmodtager: Dansk Gartneri

Projektets formål:

Formålet med projektet er at lave en løsning, som kan anvendes af alle producenter for at leve op til den kommende lovgivning omkring Udvidet Producentansvar for emballage.

Projektets aktiviteter:

AP 1: Identificering af emballagetyper

For at sikre sig, at producenterne lever op til kravene omkring indberetning af emballagetyper, er der blevet udarbejdet definitioner og segmentering af de typer emballager, der kræver indberetning

AP 2: Kategorisering af emballagetyper i Danpot

Indberetningen af vægt, plasttype og emballagetype er blevet kategoriseret i Danpot-platformen, således producenterne ved sammensætningen af en ordre, automatisk kan få akkumuleret informationerne ud fra varekartoteket.

Ved at samle det i Danpot sikre man, at emballagetyperne automatisk matches op med de produkter, som kunderne tilbydes via producentens varekartotek. Her vil producenten kunne vælge mellem euro-normer eller oprette individuelle emballagetyper

AP 3: Opsamling på emballagetyper

Det er muligt, at lave opsamling af data hos den enkelte producent og hos salgsselskaberne, så man kan træffe beslutninger om enten at reducere eller erstatte de materialer, der er mest miljøbelastende

6. MPS og Producentinformation

Tilskudsmodtager: Dansk Gartneri

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab 2024

Projektets formål:

Formålet med nærværende projekt er at sikre sig, at potte- og løgplanteproducenterne kan holde dem ajour med viden inden for forskning, forsøg og afsætningsfremme via Nyhedsbreve og Nyhedsupdates, således at producenterne kan træffe valg på et oplyst grundlag.

Inkluderet heri er også rådgivningen inden for miljøcertificeringen MPS

Projektets aktiviteter:

Projektet indeholder to arbejdsplaner:

AP1. Nyhedsbreve og løbende Nyhedsupdates – Der blev udgivet 4 elektroniske Nyhedsbreve, hvor der blev bragt relevante artikler om emnerne forskning, forsøg, afsætningsfremme og markedsføring.

AP2. MPS-rådgivning – En tilknyttet konsulent fra HortiAdvice Scandinavia bistod både potentielle og eksisterende MPS-medlemmer i de nyeste regler og principper, således producenterne kunne få en faglig opbakning og informationer til at understøtte registreringssystemet.

Der afholdt et MPS erfa-møde i efteråret.

7. Strategier for ukrudtsbekæmpelse i planteskolekulturer

Tilskudsmodtager: Dansk Gartneri

Projektets formål:

Formålet er at finde egnede herbicider som har effekt overfor ukrudtet og som samtidig er skånsomme nok overfor forskellige planteskolekulturer. Det er typisk herbicider som er kendt fra andre specialafgrøder. Der er særlig fokus på at finde herbicider med tilstrækkelig effekt overfor etårigt rapgræs, for det er et besværligt ukrudt

Projektets aktiviteter:

Udarbejdelse af forsøgsrapport, artikel i Gartnertidende. Vurdering af resultaterne ved udarbejdelse strategier med henblik på fremtidig ukrudtsbekæmpelse. Foredrag om resultaterne på Fagdagen den 3. juli 2024 og på Hækplanteklubbens møde den 16. januar 2025.

8. Beregning, samkøring og kommunikation af CO2 fodaftryk for potteplanter

Tilskudsmodtager: Dansk Gartneri

Projektets formål:

Potteplantbranchen forventes efter 2023 at stå med en ganske fornuftig metode til beregning af en potte-plantens CO2-fodaftryk, således de kan fremadrettet kan justere på produktionsvariabler - for derigennem at producere med den mindst mulige miljøbelastning. For at blive mest mulige effektive, er det imidlertid også ønskelige, at den benyttede model kan samkøres med producenterne øvrige registreringssystemer for bæredygtig produktion. Herved opnås den mest korrekte måling af miljøbelastningen for et produkt, hvilket så efterfølgende skal kommunikeres ud til de professionelle indkøbere og forbrugere i forståelige og konkrete termer.

Projektets aktiviteter:

Projektet indeholdt oprindeligt 3 arbejdsplaner, men grundet usikkerhed omkring definitioner i lovgivningen, er der kun gennemført AP1 Beregning og Verificering af modeller til måling af CO2-fodaftryk. Og dele af AP2 Samkøring med gartnerierne øvrige afrapporteringer, hvor det første analysearbejde er gennemført. AP3 er udsat og projektet er ansøgt forlænget ind i 2025 af samme årsag.

9. Udvikling af dansk kernefrugt ved internationalt samarbejde

Tilskudsmodtager: HortiAdvice

Projektets formål:

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab 2024

Projektets formål er at sikre producenter af konventionel og økologisk kernefrugt større dyrkningssikkerhed og bedre rentabilitet. Der arbejdes med den nyeste internationale viden: Nye dyrkningsmæssige tiltag og automatisering samt mekanisering introduceres og demonstreres.

Projektets aktiviteter:

Automatisering / præcisionsteknologi:

Hos 2 frugtavlere blev der rodbeskåret træer, som det ud fra dronebilleder blev vurderet, havde behov for vækstregulering. Det blev demonstreret, hvordan der på baggrund af dronebilleder kan behandles automatisk på enkelttræniveau.

Den 30. januar 2024 blev teknologien præsenteret på Kernefrugt Temadag i Odense.

Den 14. marts 2024 blev teknologien demonstreret ved et åbent hus-arrangement hos Orskov Foods A/S, Hammesbrovej 12, 5883 Oure

Nye æblesorter:

Foråret 2022 blev der plantet 14 nye æblesorter hos 3 forsøgsværter. I 2023 blev plantet yderligere 2 nye æblesorter hos værterne. I 2024 blev der hentet yderligere 1 ny sort hjem.

I 2024 blev frugterne og træerne bedømt og det blev vurderet, hvilke sorter som har potentiale i erhvervsøjemed og hvilke som ikke har tilstrækkelig god kvalitet til at fortsætte.

Nye grundstammer:

Foråret 2022 blev der hos 2 forsøgsværter plantet træer af sorten Elstar på 4 forskellige grundstammer hvoraf 2 er nye grundstammer. Foråret 2024 blev træernes vækstkraft vurderet og der blev rodbeskåret på enkelttræniveau. Omfanget af sygdommen frugttrækræft blev registreret.

De nye sorter blev/bliver præsenteret på Kernefrugt Temadag i Odense 30. januar 2024 og 29. januar 2025.

Den 27. juni 2024 blev nye sorter fremvist ved et åbent hus-arrangement ved Aarhus Universitets forsøgsplantage i Auning.

Den 4. september 2024 blev de nye sorter og grundstammer fremvist ved et åbent hus-arrangement hos Kim Nielsen, Brenderup.

Den 19. november 2024 blev de nye sorter og grundstammer fremvist ved et gruppemøde med Fruitconsult hos Peter Stybe, Hørve.

Frugtsætning i pærer:

Forsøgstilladelse blev indvilget til afprøvning af gibberellinerne GA3 og GA4/7 i form af hhv. Falgro og Novagib. Anvendelsen blev demonstreret hos 8 avlere i sorterne Lucas og Katrine (Xenia).

Den 29. januar 2025 bliver konklusionerne fra demonstrationerne præsenteret på Kernefrugt Temadag i Odense.

Udtynding i æbler

Forsøgstilladelse blev indvilget til afprøvning af benzyladenin (BA) i form af produktet Exilis 100 SC. Anvendelsen blev demonstreret hos 3 avlere i blandt andet sorterne Elstar og Junami. Der er dialog med firmaet Fine Agrochemicals om mulighed for registrering af produktet i Danmark.

Den 29. januar 2025 bliver konklusionerne præsenteret på Kernefrugt Temadag i Odense.

10. Gulerødder – alternativer til halmdækning

Tilskudsmodtager: HortiAdvice

Projektets formål:

Projektet vil øge den økonomiske og miljømæssige bæredygtighed ved at reducere forbruget af halm og plastik til halmdækning og frostbeskyttelse af gulerødder om vinteren. Det skyldes stigning i pris på halm og stigende fokus på klimagas-emission og fossile brændstoffer.

Projektets aktiviteter:

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab 2024

Der er i projektet gennemført en række spændende demonstrationer, allerede i 2023 blev der afprøvet en del, og derfor er de mest lovende metoder taget med videre til demonstration i 2024.

I samarbejde med 3 gulerodsproducenter er der demonstreret alternative muligheder til den nuværende praksis med halmdækning. De forskellige alternativer demonstreres på forskellige lokaliteter hos forskellige gulerodsproducenter alt efter hvem af de deltagende gulerodsproducenter, der har mulighed og interesse i at demonstrere en eller flere af alternativerne. Gulerodsproducenterne er blevet inviteret i en ERFA-gruppe rundt til demonstrationsdage i markerne i løbet af sæsonen for at vurdere og diskutere udfordringer og muligheder for de forskellige alternativer.

Vinter/forår 2024:

Aftale og plan blev lavet med avlerne.

Afholdt møde med biobaseret bionedbrydeligt plastik som tema

Afholdt oplæg for promilleafgiftsfonden omkring projektet

Opfølgning på hvordan bioplasten nedbrydes i jorden fra arealet med bioplast 2023

Sommer 2024:

Undersøgelse af tekniske muligheder og yderligere kontakt med avlerne.

Opfølgning på hvordan bioplasten nedbrydes i jorden fra arealet med bioplast 2023

Efterår/vinter 2024:

Demonstration af snittet halm er blevet gentaget i 2024 hos Hedely

Demonstration af bredsåning af korn på aftoppede bede er afprøvet hos DanRoots

Demonstration af brug af elefantgræs som alternativ til halm er afprøvet hos Hedely

Demonstration af forskellige halmtyper hos Engesvang Økologi

Demonstration af forskellige halmmængder hos Engesvang Økologi

Ved demonstrationerne også opsat temperaturloggere, og senere på vinteren aflæst og konkluderet ud fra disse

Udvikling af et værktøj til vurdering af halmmængde og -fordeling, baseret på halmklip

Der er gennemført en studietur til England for bl.a. at undersøge muligheden for brug af genbrugshalm

Der er lavet en vejledning til kølelagring

Undersøgelse af genbrug af halm til brug ved halmdækning

Afholdt oplæg på Carrot and Onion Conference i England

Diskussion om halm på mødet i international gulerodskonsulentgruppe i januar 2025

I forbindelse med hver af aktiviteterne er der gennemført en markdag med demonstration af alternativer til halm, hvor de deltagende gulerodsproducenter er med til at vurdere effekten, mulighederne og hvordan eventuelle udfordringer kan løses. Efter hver markdag og på baggrund af bedømmelser og temperaturmålinger er der for hver aktivitet udarbejdet en rapport til de deltagende gulerodsproducenter som offentliggøres på HortiAdvice hjemmeside.

11. Grøn omstilling af væksthushproduktionen

Tilskudsmodtager: HortiAdvice

Projektets formål:

Projektet skal demonstrere for erhvervet, hvilke muligheder der er for at sikre en grøn omstilling af erhvervet. Projektet skal således medvirke til at sikre et mindre energiforbrug med de energiteknologier der er til rådighed.

Projektets aktiviteter:

Projektets aktiviteter var opdelt i fire grupper, som denne afrapportering også er beskrevet efter.

1. Nye teknologi muligheder

Vi har i projektet været i kontakt på flere leverandører af væksthusteknologi. Der er indsamlet viden om de energiteknologier der i dag er til rådighed. Herunder især de mange forskellige LED lamper, der kan nedsætte energiforbruget. Derudover er der arbejdet med brugen af varmepumper som alternativ opvarmningsform. For at vise teknologierne frem er det afholdt gå-hjem-møder om både LED lamper og Varmepumper, ligesom der er afholdt seminarer om teknologierne. Teknologierne blev udvalgt i forhold til de interesser der er hos erhvervet, ligesom relevansen blev vurderet. Fokus har derfor været på LED-lamper som er ved at blive installeret i stor stil.

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab 2024

2. Virtuel demonstration af teknologierne ved hjælp af Virtual Greenhouse

Virtual Greenhouse er et program der kan beregne hvordan klima, energi og planteproduktion er under forskellige forhold. I programmet kan man virtuelt lave et væksthuse og simulerer en årsproduktion. I projektet er programmet blev udviklet med mulighed for at simulerer brugen af varmepumper, affugtere, befugtere og buffertanke. Vi er derfor nu i stand til at simulerer effekten af de nye teknologier på både planter, klima og energi. Programmet er anvendt til vores seminarer og kurser.

Som en sideeffekt af det Virtuelle Væksthuse er der udviklet en app der beskriver sammenhængen mellem klima og fotosyntese. App'en kan downloades på projektets hjemmeside og kan hjælpe gartnerierne med at optimere klimaet.

3. Demonstration af InfoGrow som energibesparelsesværktøj

InfoGrow er blevet installeret hos flere danske gartnerier. Der er arbejdet med at kunne styre kunstlyset ud fra elpriser og vejrsigter. Der er ligeledes arbejdet med at bruge både gennemsnitstemperatur og lyssum (DLI) til optimering af klimaet og minimering af miljøbelastning og omkostninger til energi.

InfoGrow er fremvist for en del gartnerier og blevet brugt aktivt ved seminarer og kurser om klimastyring ligesom der er afholdt et erfa-gruppe møde og flere møder sammen med enkelte gartnerier.

4. Formidling af viden fra henholdsvis indsamling og virtuelle demonstrationer

Arbejdet er blevet præsenteret ved flere arrangementer i løbet af 2024. Der er skrevet artikler i Gartner Tidende. Hjemmesiden www.infogrow.dk er opdateret med vejledninger til at nedsætte energiforbruget. Der er udviklet et kursus om "Energibesparende klimastyring i væksthuse" som holdt 2 gange i 2024.

12. Alternativ plantebeskyttelse i væksthusegrøntsager

Tilskudsmodtager: HortiAdvice

Projektets formål:

Formålet med projektet er at optimere plantedyrkning i fremtidens alternative, og mere variable vækstmedier. Dette skal ske gennem praksisnær afprøvning og udvikling i samarbejde med væksthusegartnerier og planteskoler. Målet er at erstatte sphagnum med restprodukter fra andre industrier, og dermed øge gartnerierhvervets bæredygtige profil

Projektets aktiviteter:

Projektets aktiviteter var opdelt i fire grupper, som denne afrapportering også er beskrevet efter.

1. Nye teknologi muligheder

Vi har i projektet været i kontakt på flere leverandører af væksthusteknologi. Der er indsamlet viden om de energiteknologier der i dag er til rådighed. Herunder især de mange forskellige LED lamper, der kan nedsætte energiforbruget. Derudover er der arbejdet med brugen af varmepumper som alternativ opvarmningsform. For at vise teknologierne frem er der afholdt gå-hjem-møder om både LED lamper og Varmepumper, ligesom der er afholdt seminarer om teknologierne. Teknologierne blev udvalgt i forhold til de interesser der er hos erhvervet, ligesom relevansen blev vurderet. Fokus har derfor været på LED-lamper som er ved at blive installeret i stor stil.

2. Virtuel demonstration af teknologierne ved hjælp af Virtual Greenhouse

Virtual Greenhouse er et program der kan beregne hvordan klima, energi og planteproduktion er under forskellige forhold. I programmet kan man virtuelt lave et væksthuse og simulerer en årsproduktion. I projektet er programmet blev udviklet med mulighed for at simulerer brugen af varmepumper, affugtere, befugtere og buffertanke. Vi er derfor nu i stand til at simulerer effekten af de nye teknologier på både planter, klima og energi. Programmet er anvendt til vores seminarer og kurser.

Som en sideeffekt af det Virtuelle Væksthuse er der udviklet en app der beskriver sammenhængen mellem klima og fotosyntese. App'en kan downloades på projektets hjemmeside og kan hjælpe gartnerierne med at optimere klimaet.

3. Demonstration af InfoGrow som energibesparelsesværktøj

InfoGrow er blevet installeret hos flere danske gartnerier. Der er arbejdet med at kunne styre kunstlyset ud fra elpriser og vejrsigter. Der er ligeledes arbejdet med at bruge både gennemsnitstemperatur og lyssum (DLI) til optimering af klimaet og minimering af miljøbelastning og omkostninger til energi.

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab 2024

InfoGrow er fremvist for en del gartnerier og blevet brugt aktivt ved seminarer og kurser om klimastyring ligesom der er afholdt et erfa-gruppe møde og flere møder sammen med enkelte gartnerier.

4. Formidling af viden fra henholdsvis indsamling og virtuelle demonstrationer

Arbejdet er blevet præsenteret ved flere arrangementer i løbet af 2024. Der er skrevet artikler i Gartner Tidende. Hjemmesiden www.infogrow.dk er opdateret med vejledninger til at nedsætte energiforbruget. Der er udviklet et kursus om "Energibesparende klimastyring i væksthuse" som holdt 2 gange i 2024.

13. Gråskimmelvarsling – en mulighed for at reducere fungicidforbruget i jordbærproduktionen

Tilskudsmodtager: HortiAdvice

Projektets formål:

Projektet vil sikre en mere bæredygtig og miljøvenlig produktion af jordbær ved introduktion af ny teknologi til varsling for gråskimmel og evt. meldug. Herved kan udbyttet af jordbær hæves, effektiviteten af både konventionelle og biologiske fungicider hæves, og mængden af sprøjterester i jordbær reduceres.

Projektets aktiviteter:

Gråskimmelprøver

Der blev udtaget 4 gråskimmelprøver til analyse for pesticidresistens i gråskimmelsvampen fra jordbærmarker over hele landet (Sjælland, Fyn, Nord- og Sønderjylland). Disse blev analyseret af Roland Weber, Obstbauzentrum Jork, som er en af Europas førende forskere på området. Resultaterne blev sendt til de pågældende avlere.

Varslingsstationer

I samarbejde med forskerne i Florida blev der oprettet 9 varslingsstationer (3 i Jylland, 2 på Fyn, 3 på Sjælland og 1 på Samsø), som alle avlere gennem tilsendte links fik adgang til, så de selv kunne følge med. Disse varslingsstationer brugte DMI's vejrstationer og fungerede stort set upåklageligt gennem hele sæsonen.

Meldug

Som noget nyt ville vi undersøge muligheden for at kombinere gråskimmelvarslingen med meldugvarsling. En varsling som er i sin vorden og endnu ikke almindelig brugt. Der blev afholdt møde med forskerne i Florida vedr. deres mulighed for at lave en meldugvarsling. Da det ikke viste sig muligt, blev der taget kontakt til franske CTIFL, hvor et møde sent på foråret kom i stand efter en del besvær. De kunne da fortælle, hvordan deres model fungerede, men også at den ikke havde fået videre udbredelse, da de havde vanskelig ved at få den til at give tilfredsstillende resultater.

I sæsonen blev der ikke gjort mere, men efter sæsonen blev der taget kontakt til Fruitweb i Tyskland som også tilbyder en meldugvarsling. Og et møde afholdt med Markus Boos, Fruitweb. Denne er mest rettet mod indendørs brug i tunneller og drivhuse. Vejrdata fra en af stationerne i gråskimmelvarslingen blev importeret til meldugmodellen for at se, hvilket resultat det ville give.

Afprøvning hos avler

De fire avlere som havde fået undersøgt en gråskimmelprøve skulle have gennemført en mere tilpasset sprøjtning i dele af marken for at se om der kunne spares endnu mere på sprøjtningerne, men det lykkedes kun en avler at gennemføre det, grundet det store pres der var på avlerne i 2024, med de enorme mængder vand. Rådgiveren var forbi marken to gange under plukningen for at observere, hvordan det var gået.

Spørgeskema

I sensommeren blev avlerne udspurgt i en spørgeskemaundersøgelse hvor ca. 25 stk deltog, om bl.a. gråskimmelvarslingen og dens effekt og evt. fremtid.

Formidling

Gennem forår og sommer blev varslinger og resultater formidlet via nyhedsbreve, facebookgruppen for jordbæravlere, en artikel i Gartnertidende og på Jordbærkonferencen.

14. Ny teknologi til bekæmpelse af ukrudt i frilandsgrønsager

Tilskudsmodtager: HortiAdvice

Projektets formål:

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab 2024

Projektet har til formål at styrke danske frilandsgrønsagers konkurrenceevne ved at fremme teknologisk innovation og mindske behovet for manuelt arbejde. Dette vil øge effektiviteten og bæredygtigheden både for konventionelle og økologiske producenter. Projektet fokuserer på at indsamle, analysere og dele ekspertise og erfaringer, om teknologiske løsninger til ukrudtskontrol. Denne viden formidles til producenter gennem forskellige kanaler som en vej til forbedret produktivitet og indtjening.

Projektets aktiviteter:

I foråret 2024 blev der oprettet en online erfagruppe "Teknologi i frilandsgrønsager og andre specialafgrøder" på Facebook. Gruppen havde til formål at skabe dialog og vidensdeling blandt avlere og teknologileverandører, men aktiviteten var begrænset og engagementet lavere end forventet.

Der blev afholdt to demonstrationer af nye teknologier til ukrudtsbekæmpelse. Den første fandt sted ved Avlerforeningen for danske spiseløgs ukrudtsmarkvandring, hvor Envodans E-Therm Selekt blev præsenteret. Teknologien giver mulighed for effektiv bekæmpelse af ukrudt i rækkerne uden at skade afgrøden. Den anden demonstration var en selvstændig fremvisning af Agrobotics Robotti, som blev anvendt til mekanisk lugning i græskar, hvilket illustrerede potentialet for automatiseret ukrudtsbekæmpelse.

I forbindelse med implementeringsarbejdet har der været særligt fokus på laserbaseret ukrudtsbekæmpelse med Carbon Robotics Laserweeder. Teknologien er blevet undersøgt gennem en studietur til Holland samt et besøg i Schweiz, hvor erfaringer fra udenlandske avlere og rådgivere blev indhentet. Derudover blev Ecorobotics Ara evalueret og drøftet som en mulig løsning til ukrudtsbekæmpelse i løgavl. Teknologien blev præsenteret på løgavlerforeningens årsmøde, hvor der blev givet konkrete forslag til implementering i dansk produktion.

Med udgangspunkt i Carbon Robotics Laserweeder, Ecorobotics Ara og Farmdroid blev der udarbejdet et notat om deres anvendelse i dansk avl. Notatet beskriver de praktiske aspekter ved implementering, de potentielle udfordringer samt fordelene ved en kombineret strategi for ukrudtsbekæmpelse i forskellige afgrøder. Arbejdet har bidraget til at give avlerne bedre indsigt i, hvordan avancerede teknologier kan understøtte en mere effektiv og bæredygtig dyrkning.

15. Netværk for klimaklog og bæredygtig væksthushproduktion

Tilskudsmodtager: HortiAdvice

Projektets formål:

Formålet med netværksprojektet er at gøre danske væksthushgartnerier mere konkurrencedygtige, klimavenlige og bæredygtige, i en tid hvor stigende globale klimaudfordringer og stigende omkostninger på energi, transport og ressourcer samtidigt truer erhvervet.

Projektets aktiviteter:

AP1 skal medvirke til at afdække udviklingsperspektiverne for et mere bæredygtigt, robust og klimavenligt væksthushgartnerierhverv i Danmark. Med udgangspunkt i den nye viden, der er opstået inden for fødevarerhvervet de senere år, men også i lyset af de globale kriser, som vi oplever lige nu. I løbet af netværksperioden på 2 år afholdes 6 temadage med fokus på forskellige led i værdikæden. I løbet af 2024 er afholdt 3 temadage. På robotmessen R24 i Odense arrangerede vi i samarbejde med Odense Robotics og Food & Biocluster et seminar med fokus på ny robotteknologi til produktion af højværdiafgrøder. Vi afholdte senere på året et temamøde i samarbejde med Syngenta, med fokus på biostimulanter, sprøjteteknik og lovgivning. Interessen for alternative midler til styrkelse af planternes forsvar overfor sygdomme bliver større og større i takt med at der bliver færre og færre pesticider til rådighed, og derfor var der også stor tilslutning til vores sidste temadag i december som handlede om brugen af nanobobler til rensning af vandingsvandet, og brugen af mikrobiologiske midler i praksis. Samspillet imellem mikrobiologi og planter forventes i fremtiden at få stor betydning for plantesundhed i kommerciel planteproduktion. Til mødet havde vi inviteret Frank Korting, som har rigtig mange års erfaring med området, og vi havde arrangeret virksomhedsbesøg hos to gartnere hvor vi diskuterede fordele og muligheder ved at øge diversiteten af mikrobiologiske organismer i vækstmediet.

AP2: Det er vigtigt i et netværksprojekt at deltagerne mødes, og at der er rum til at dele viden og lære hinanden at kende. Dette rum er netop i fokus i arbejdsplanen 2, hvor vi med interessante virksomhedsbesøg ved nytænkende og innovative nyopstartede virksomheder ønsker at sætte den kreative proces i gang hos netværksdeltagerne. I 2024 har vi blandt arrangeret en rundvisning på robotmessen R24 i forlængelse af seminaret på messen, og vi har i samarbejde med Food&Biocluster afholdt en inspirationsdag for både robotvirksomheder og gartnere ved gartneriet Glade Grønsager. Her

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab 2024

blev vi vist rundt i gartneriet, og robotvirksomhederne demonstrerede hvordan relevante collaborative robotter kan erstatte tidskrævende processer i gartneriet

AP3: Projektledelse, kommunikation og indsamling af viden. Der er især indsamlet viden om brugen af biostimulanter og mikrobiologiske midler på diverse online seminarer og webinarer. Vi deltog også i Fast-Forward symposiet 'Plant based Food' arrangeret af Plantefonden. Vi har arbejdet på skrive en projektansøgning om væksthushproduktion af pryplanter uden brug af pesticider til GUDP, som også blev bevilget. Vi har skrevet 4 artikler i 2024 med emner som netværkssamarbejdet generelt, LED lamper som ny lyskilde, og Fremtidens robotter til væksthush. Som afslutning på året er der skrevet et nyhedsbrev.

16. PROSPER - Promote organic strawberry production under protected conditions in Denmark

Tilskudsmodtager: HortiAdvice

Projektets formål:

Der ansøges i dette projekt om medfinansiering til en arbejdsplan i et større igangværende projekt under GUDP. Det overordnede formål for PROSPER er at designe, udvikle og implementere et nyt dyrkningssystem for økologisk dyrkede jordbær i tunnel. Denne arbejdsplan har til formål at formidle viden og resultater fra projektet.

Projektets aktiviteter:

Projektet består af seks arbejdsplaner (AP1-6), der dækker forskellige aspekter af forskning (R) og demonstration (DEMO). Vi søger kun medfinansiering til AP6, der omfatter formidling og demonstration af forskningsresultaterne. Andre partnere i GUDP projektet er Aarhus Universitet og Københavns Universitet.

Aktiviteter i AP: Formidling og demonstration :

Et teammøde om brug af nytte dyr, samt workshop om brug af blomster i bærproduktion i tunneler blev afholdt den 9/2 2024 i Taastrup.

Der er afholdt 4 tunnelgruppemøder med formidling af viden med relevans for projektet. De blev afholdt henholdsvis den 21/5, 26/6, 25/7 og 28/8 ved forskellige producenter.

Der er publiceret 1 artikel i Gartner Tidende med titlen: Udfordringer med økojordbær i tunnel, Gartner Tidende nr. 11, - 2024, side 16-17.

17. CLOSECYCLE - Towards territorial biorefinery networks

Tilskudsmodtager: HortiAdvice

Projektets formål:

Projektets formål er at sikre produktionen samt øge kvalitet og udbyttet af gartneriafgrøder. Dette sker ved at samle og formidle international viden og forskning om recirkulering af organiske ressourcer (restbaserede bioressourcer) samt kvaliteten heraf. Projektet henvender sig både til konventionel og økologisk produktion.

Projektets aktiviteter:

Arb. med karakterisering og kategorisering af restmaterialer med fokus på, hvad der er relevant for gartneri (WP2). Deltaget i pop up talk og workshop om mikroplast i jord/kompost og analyse (WP2).

Deltog i planlægning, afholdelse, m. oplæg, da AU afholdt workshop for grønsagsavlere vedr. planlægning af landtidsforsøg med brug af org. restmaterialer (WP3). Besøgt showcase hos svensk projektpartner, som gav inspiration til vidensdeling til avlere (artikel) (WP3).

Der har været dialog og besøg af kompostproducenter og avlere vedr. kvalitet og sikring af kompostkvalitet (WP4). Der har været søgt viden om emission ved kompostering, og mikrobiologi i jord/kompost' sygdomsundertrykkende effekt. Sidst nævnte er formidlet på jordbærkonferencen. Det har medført, at der i blandt projektpartner er etableret en gruppe, som vil vidensdele om emission. Viden forventes at blive videreformidlet i 2025 (WP4). På baggrund af forsøg hos projektpartner, er der udarbejdet kompost-nyhedsbrev (WP4).

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab 2024

18. AgroBioConnect – Connections in the landscape, Role of landscape in agrosystem sustainability

Tilskudsmodtager: HortiAdvice

Projektets formål:

Projektets formål er at fremme biodiversitet som en integreret del af praksis i havebruget og klæde avlere bedre på til at få udarbejdet egne og målrettede biodiversitetsstrategier.

Projektets aktiviteter:

Projektet er et treårigt samarbejde mellem ni partnere fra fem europæiske lande. I Danmark udføres projektarbejde i et samarbejde mellem HortiAdvice og Københavns Universitet

Der er udført følgende formidling- og demonstrationsaktiviteter:

Deltagelse i ERFAgruppemøde for kernefrugtavlere med demonstration af bankeprøver samt biodiversitetslementer målrettet skadedyrsregulering i marken og formidling om projektets aktiviteter og om nyttedyr og praksisorienteret funktionel biodiversitet.

Udarbejdelse af nyhedsbrev om projektets aktiviteter i 2024 og med demonstration af biodiversitetsfremmende elementer (læhegn og køre- og græsbaner).

Der er afholdt dialogmøder med fire avlere om biodiversitetsplaner og gennemgang af arealer hos to avlere med demonstration af biodiversitetslementer og mulige tiltag. Ideen var oprindelig at tage avlere med i en dialog om deres ideer og planer for biodiversitet. Det er ændret til at komme med ideer til, hvordan det kan gribes an, så det giver mening for den enkelte bedrift, da de ikke som udgangspunkt har ideer eller planer.

Kortlægning af og dialog med konsulent om krav til biodiversitet i Global.G.A.P.

Formidling af krav og et forslag til tilgang til biodiversitetsplan i artikel i Gartnertidende.

Formidling om projektets aktiviteter og observationer i artikel i Gartnertidende.

Sammenstilling og formidling af delresultater for overvågning og opgørelse af to udvalgte skadedyr til forsøgsværter.

Opfølgning på foreløbige resultater for opgørelser af bankeprøver og botaniske opgørelser.

Deltagelse i planlægningsmøder med KU om aktiviteter og i projektmøde.

19. Økologiske grøntsagsfrø skal fremtidssikres

Tilskudsmodtager: Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

Projektets formål:

Projektets formål er at fremtidssikre udbuddet af økologiske grøntsagsfrø til brug i Danmark i rette kvaliteter, sorter og mængder.

Projektets aktiviteter:

I 2024 har der været følgende aktiviteter i projektet (AP1):

Udvidelse og færdiggørelse af rapport

Udarbejdelse og færdiggørelse af en handlingsplan samt facilitering af internationalt netværk.

Input og sparring om handlingsplaner. Onlinemøder med myndigheder (landbrugs -og fiskeristyrelsen) specialistgrupper, udenlandske aktører (FIBL) og i Internationalt netværk.

Udgivelse af 3 artikler omkring emner berørt i projektet i 2024.

1 opslag i nyhedsbrev.

3 præsentationer/indlæg på møder med myndigheder, udenlandske aktører og i internationalt netværk.

20. Udvikling af unikke, danske æblesorter

Tilskudsmodtager: Københavns Universitet

Projektets formål:

Vi ønsker i projektet at udvikle nye, unikke, robuste danske æblesorter til gavn for danske planteskoler og frugtavlere. De nye sorter vil have en unik historie, være tilpasset det danske klima og smag samt være så robuste mod sygdomme, at de også kan dyrkes økologisk.

Noter til supplerende oplysninger – Regnskab 2024

Projektets aktiviteter:

Rapportering i 2024

Aktiviteterne i de sidste to år af projektet (2024 og 2025) handler primært om opformering og fortsat udplantning på Pometet af de udvalgte frøsorter, samt evaluering og beskrivelse af frøsorterne, herunder deres spisekvalitet og holdbarhed (potentiell brugssæson). Men der blev også i 2024 kørt rundt til frøæbleplantningerne rundt omkring i landet for at følge op på de mange træer som endnu ikke har båret frugt (kommet ud af juvenil fase). I år er der således blevet smagt på æbler fra 120 frøæbletræer, langt de fleste for allerførste gang. Mens andre har været opfølgning på træer hvor vi var usikre på kvaliteten. Det var som altid spændende, og sammen med de enkelte deltagere blev 12 af æblerne nomineret til videre bedømmelse. Lasse Lose, Torben Toldam-Andersen og Maren Korsgaard holdt det endelige bedømmelsesmøde i december, og her var det kun 6 af æblerne, som vi vurderede til at bidrage med noget særligt til sortsudvalget. Der vil blive taget podelkiste af disse i januar 2025. I foråret 2024 blev et større antal træer plantet ud i Pometet. Imidlertid skete der en frostskaide på de unge træer så nogle gik tabt (hvor mange?). Det sætter desværre vores evaluering af disse noget tilbage da nye træer må podes i foråret 2025.

I 2024 fik vi resultaterne af DNA-analyser på de første 99 udvalgte træer. Lektor Carsten Pedersen har analyseret data og det har givet os et overblik over, hvilke fadersorter, der er involveret. Og vi har fået modersorterne verificeret. I nogle tilfælde var denne information gået tabt. I mange tilfælde viser det sig, at frøene i sin tid blev bestøvet af den nærmeste nabo. F.eks. har vi udvalgt 9 børn af Brøndæble, som alle er blevet befrugtet af C. J. Hansen 1017, som på Pometet står lige ved siden af Brøndæbletræet. Så bierne har i mange tilfælde ikke fløjet langt. Næsten alle af vores udvalgte paradisæbletræer har – som vi havde forventet – vist sig at have et paradisæble som fadersort. De sorter, som blev udvalgt i 23 og nu står i potter på Pometet er netop blevet sendt til DNA-analyse, så der kender vi også snart forældrene. For nogle få af træerne er fadersorten stadig ukendt (6 træer), og det må skyldes, at vi enten mangler nogle af Pometets sorter i DNA-registeret, eller at bierne har fundet et vildæble udenfor hegnet. DNA analyserne viste også at 5 af de udvalgte er triploide. Den ene af disse er den udvalgte med potentiale som grundstamme med formodet resistens mod mosegrise. Modersorten 'Hareslev' har leveret de to genomer mens fadersorten som har leveret det tredje ser ud til at være en af de vilde *Malus sieversii* fra urskoven i Kasakhstan.

De udvalgte frøæbletræer stammer fra 34 forskellige af de 50 potentielle modersorter hvor af 'Brøndæble' og 'Edle Wendelborg' begge har leveret flest med 10 træer og 'Dronning Louise' er den tredje hyppigste moder sort med 9 udvalgte afkom. Fadersorterne er endnu mere diverse idet 50 forskellige er identificeret. C J Hansen 1017 har flest med 9 udvalgte træer (alle med Brøndæble som mor) mens Aroma og Guldborg begge har leveret gener til 7 (hhv. 4 og 5 forskellige mødre). Seks af modersorterne optræder også blandt fadersorterne (ikke selvbestøvning). Guldborg er således forældre sort til i alt 11 træer (mor til 4 og far til 7). Modersorterne er med undtagelse af 4 af Dansk oprindelse, mens halvdelen af fadersorterne er Danske (25). Kun 5 træer har ikke en dansk sort blandt forældrene og 2 af disse har 'Aroma' som far og dermed danske sorter som bedsteforældre. Vi kan således med stor vægt tale om at de udvalgte nye robuste sortskandidater har en dansk historisk oprindelse.

Vi vurderer løbende på de allerede udvalgte træer og de allerfleste er stadig rigtig gode, men vi har kasseret tre paradisæble typer og et spiseæble pga. sygdomsangreb i hhv. plantningen ved Pometet i 2024 og i modertræet.

Vi har udvalgt 2 sorter, som vi vil forsøge at få registreret som "amatørsorter". Det er klart forventningen af flere vil blive udvalgt, men vi har ikke prøvet en anmeldelse før og derfor starter vi nu ud med 2, så vi kan opnå klarhed over køreplanen og kravene til registrering videre frem i projektet. Pometet har rettighederne til begge sorter (Rettighederne til den ene er arvet efter Lars Henriksen).

Vores æbleforædlings-projekt indgår som en "Case-study" i EU-projektet InnOBreed. Vi havde fornøjelsen af at være værter for projektets årsmøde i oktober, hvor vi bl.a. var på studietur til to af de nærliggende æbleoase-værter: Dumpe-dal plantage, hvor Alison Michell, Ida Holm og Erik og Inge Olsen tog imod de 40 internationale gæster i silende regnvej. Derefter tog vi til Æblehavegård hos Mette og Johannes Østergaard og begge steder fik deltagerne en god oplevelse af, hvad "Crowd-breeding" betyder i praksis.

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Søren Iversen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 92e0ff4a-035b-4a63-942f-79639dc70bfd

IP: 86.52.xxx.xxx

2025-05-22 12:44:51 UTC

Heino Hyllested Tholsgaard

DELOITTE STATSATORISERET REVISIONSPARTNERSELSKAB

CVR: 33963556

Statsautoriseret revisor

På vegne af: Deloitte

Serienummer: 1f33de8b-a21f-4c5d-95ba-4991c93b95d9

IP: 163.116.xxx.xxx

2025-05-22 13:00:55 UTC

Bo Egelund

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: b2443933-377b-4a8d-b441-ac5b6e0f6333

IP: 85.218.xxx.xxx

2025-05-22 14:07:44 UTC

Camilla Errebo

LANDBRUG & FØDEVARER F.M.B.A. CVR: 25529529

Administrator

På vegne af: Camilla Errebo

Serienummer: 2f3bd68a-8bd3-4a31-b285-c0c8864a34bf

IP: 176.21.xxx.xxx

2025-05-22 14:35:32 UTC

Karen Merete Edelenbos

Næstformand

Serienummer: eb06bf6f-f346-4519-a86e-6beced598ae3

IP: 80.208.xxx.xxx

2025-05-22 15:06:19 UTC

Rune Christoffer Bech Dragsdahl

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: f0f131b3-be0b-4582-a371-b3edc59770b8

IP: 85.119.xxx.xxx

2025-05-22 19:15:38 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl. For mere information om Penneos kvalificerede tillidstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskrivers digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter.

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Bodil Clara Teil Johansen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 0736026b-6bdb-4231-b759-8d8ac820d78b

IP: 5.103.xxx.xxx

2025-05-23 04:34:51 UTC

Søren Flink Madsen

Formand

Serienummer: 8f3c700b-538b-4955-8d7b-0b7bd4746271

IP: 212.10.xxx.xxx

2025-05-23 06:42:51 UTC

Jens Christian Egelund Hansen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: adc8d86b-c4eb-4edb-829d-52e6e30ab5b4

IP: 185.66.xxx.xxx

2025-05-23 07:09:22 UTC

Axel Peter Månsson

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: ddabf431-bfc9-40dc-9c0e-1e1212f966f1

IP: 188.228.xxx.xxx

2025-05-24 19:07:33 UTC

Søren Bent Olesen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 6f4ec29c-0e52-4870-bb7e-2c6e94512a5e

IP: 87.104.xxx.xxx

2025-05-25 04:24:49 UTC

Jesper Peter Mazanti Aaslyng

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: d1814d62-d948-42b1-8804-6e088e44bc37

IP: 185.96.xxx.xxx

2025-05-26 07:07:08 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl. For mere information om Penneos kvalificerede tillidstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskrivers digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter.

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Anja Rikke Møller Andrup

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 84f2f35c-fe67-4d6f-b223-97f9c126c809

IP: 155.190.xxx.xxx

2025-05-30 07:30:21 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl. For mere information om Penneos kvalificerede tillidstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskrivers digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter.